

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2018 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

---

mokykla (gimnazija)

---

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 81

Vertinimas:

I UŽDUOTIS. Pabraukite teisingą lotynišką sakinio variantą.

I. Kuris iš šių posakių reiškia „Tebūnie šviesa“:

- 1) Fiat lux.
- 2) Fiet lux.
- 3) Fiat lux, et lux fit.
- 4) Fit lux.

II. Kuris iš šių posakių reiškia „Pabaiga apvainikuoja darbą“:

- 1) Finem coronat opus.
- 2) Finis coronat opus.
- 3) Finis coronat operum.
- 4) Fine coronat opere.

III. Kuris iš šių posakių reiškia „Tiek nuomonių, kiek galvų“:

- 1) Tot sententias, quot capitas.
- 2) Tot sententiae, quot caput.
- 3) Tot sententiae, quot capita.
- 4) Tot sententia, quot capitum.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 3).

Suma:

II UŽDUOTIS. Parinkę teisingą variantą, įrašykite į sakinį trūkstantus žodžius.

1. Roma **a Romulo** saeculo octavo ante Christum condita est. (*Roma buvo įkurta Romulo aštuntame amžiuje prieš Kristų*)
a) Romuli   b) a Romulo   c) ad Romulum   d) Romulo
2. Itaque Romani Romulum **patrem patriae** appellaverunt. (*Todėl romėnai Romulą vadino tėvynės tėvu.*)
a) pater patriae   b) patris patriae   c) patrem patriae   d) patre patriae
3. Medicis magnus numerus **morborum** notus est. (*Gydytojams yra žinomas didelis skaičius ligų.*)
a) morbi   b) morborum   c) morbus   d) morbos
4. **Ciceroni**, clarissimo oratori Romano, plenus nomen erat Marcus Tullius Cicero. (*Cicerono, garsiausias romėnų oratoriaus pilnas vardas buvo Markas Tulijus Ciceronas.*)
a) Ciceronis   b) Ciceronem   c) Ciceroni   d) Cicerone
5. Serpentes, **quos** Hera misit, parvum Herculem devorare debebant. (*serpens, serpentis m, f*) (*Gyvaitės, kurias pasiuntė Hera, turėjo suryti mažą Heraklį.*)
a) qui   b) quem   c) quos   d) quae
6. Amphitheatrum nunc Collosseum appellatum ab imperatore Vespasiano **aedificatum est**. (*Amfiteatras, dabar vadinamas Koliziejumi, buvo pastatytas imperatoriaus Vespasijano.*)
a) aedificatum est   b) aedificatus est   c) aedificatus erat   d) aedificatur
7. C. Iulius Caesar **in foro Romano** curiam Iuliam aedificavit. (*Gajus Julijus Cezaris Romos forume pastatė Julijaus kuriją*)
a) in forum Romanum   b) fori Romani   c) in foro Romano   d) forum Romanum

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 7).

Suma:

III UŽDUOTIS. Parašykite šiuos posakius daugiskaita, pvz. Tabula rasa – Tabulae rasae:

Singularis	Pluralis
Terra incognita.	Terrae incognitae
Cogito, ergo sum.	Cogitamus, ergo sumus
Lupus in fabulā.	Lupi in fabulis
Amicus verus rara est avis.	Amici veri raras sunt aves
Imperium summum.	Imperia summa
Rex viva lex.	Reges vivae leges

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pakeistą posakį 1 taškas (daugiausia 6).

Suma:

IV UŽDUOTIS. Išverskite veiksmažodžius, parašykite jų bendratis (*infinitivus praesentis activi*).

	Vertimas	Bendratis
narrabam	pasakodavau	narrare
defendis	gini	defendere
putat	jis/ji mano, galvoja	putare
scitis	žinote	scire
scribite	rašykite	scribere
docebo	mokysiu	docere
occupabant	jie užimdavo	occupare
finīte	užbaikite	finire
ornamus	puošiamo	ornare
da	duok	dare
disco	mokausi	discere

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai parašytą bendratį 0,5 taško, už kiekvieną teisingai išverstą formą 0,5 taško (daugiausia 10).

Suma:

V UŽDUOTIS. Skliausteliuose pateiktą veiksmažodį įrašykite į sakinį, derindami pagal asmenį ir skaičių.

Pavyzdys: Ego vos _____ (vidēre), ad vos _____ (venire), vobis de mē _____ (narrare). Ego vos video, ad vos venio, vobis de mē narro.

1. (Tu) nos _____ **vides** _____ (vidēre) et _____ **gaudes** _____ (gaudēre), ad nos _____ **venis** _____ (venire) et nos _____ **salutas** _____ (salutare).
2. (Nos) in aulā _____ **sedemus** _____ (sedēre) et _____ **discimus** _____ (discere).
3. Cornelia me in aulā non _____ **videt** _____ (vidēre), ad me non _____ **venit** _____ (venire), sed _____ **sedet** _____ (sedēre) et _____ **discit** _____ (discere).
4. Puellae libenter in aulam _____ **veniunt** _____ (venire), in aulā _____ **sedent** _____ (sedēre), _____ **scribunt** _____ (scribere) epistulam amicae et de sē _____ **narrant** _____ (narrare).
5. Cornelia, _____ **veni** _____ (venire), et nobis de tē _____ **narra** _____ (narrare)!
6. Puellae, _____ **sedete** _____ (sedēre) et _____ **discite** _____ (discere)!

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį 0,5 taško (daugiausia 8 taškai).

VI UŽDUOTIS.

Suderinkite duotą daiktavardžio formą su atitinkamu skaitvardžiu.

A.1. lectionem unam	a) duabus	B. 1. verba duo	a) tribus
2.lectionis unius	b) duarum	2. verbi unius	b) uni
3.lectionum duarum	c) duas	3. verbum unum	c) trium
4.lectione una	d) unam	4. verbis tribus	d) duo
5.lectionibus duabus	e) unā	5. verbō uni	e) unius
6.lectiones duas	f) unīus	6. verborum trium	f) unum

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį 1 taškas (daugiausia 12 taškai).

VII UŽDUOTIS. Iškelkite klausimą paryškintajam žodžiui; naudokite klausiamuosius įvaržius *quis, quid* (reikiamu linksniu), *quando, ubi* (*quo loco*)?

Pavyzdys: Puella magistram videt. – Quis magistram videt?

- i. Magistra **fabulam** narrat. *Quid magistra narrat?*
- ii. Primum theatrum antiquum Athenis **saeculo sexto** aedificatum est. *Quando primum theatrum antiquum Athenis aedificatum est?*
- iii. **Graeciae** multa debemus. *Cui multa debemus?*
- iv. **De philosophis antiquis** narratis. *De quo narratis?*
- v. Mater **filium suum** legere docet. *Quem mater docet legere?*
- vi. Roma condita est **in sinistra ripa fluvii Tiberis**. *Quo loco Roma condita est?*
- vii. **Cicero** clarissimus orator a Romanis putabatur. *Quis orator clarissimus a Romanis putabatur?*
- viii. **Bello Punico tertio** Romani Cathaginem vicērunt et delevērunt. *Quando Romani Cathaginem vicērunt et delevērunt?*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai sudarytą klausimą 1 taškas (daugiausia 8).

Suma:

VIII UŽDUOTIS. Atsakykite į klausimus, prirašydami atitinkamo atsakymo raidę.

1. Quis fuit Democritus? *e)*
2. Quis fuit Seneca? *g)*
3. Quis fuit dux Graecorum in bello Troiano? *a)*
4. Quis fuit Paris? *f)*
5. Quis scripsit *Metamorphoses*? *h)*
6. Quae fuit uxor Ulixis? *b)*
7. Quam diu gestum est bellum Troianum? *j)*
8. Quis Prometheum vinculis liberavit? *i)*
9. Quis fuit Orpheus? *c)*
10. Ubi est Circus Maximus? *d)*

Atsakymai: a) Agamemnon; b) Penelope; c) filius Musae Calliopae; d) Romae; e) praeclarus philosophus Graecus; f) filius regis Troianorum; g) scriptor Romanus, qui *Epistulas ad Lucilium* scripsit; h) poeta celeberrimus Romanus Ovidius; i) Hercules; j) decem annos.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 taško (daugiausia 5 taškai).

Suma:

IX UŽDUOTIS. Pažymėkite teisingą atsakymą:

1. Kuris iš šių mitinių personažų yra vėjų valdovas, padėjęs Odisejui kelionėje:
a) Borėjas   b) Fobas   c) Foibas   d) Ajolas
2. Kurio žvėries galva ir kailis yra būdingi Heraklio atributai:
a) liūto   b) hidros   c) šerno   d) jaučio
3. Kas kovojo su persais Maratono mūšyje:
a) atėniečiai   b) atėniečiai ir spartiečiai   c) atėniečiai ir platajiečiai
4. Kokiu metru parašyta Homero poema *Odisėja*:
a) pentametri; b) jambu; c) hegzametri; d) daktiliu
5. Kuris iš šių 7 pasaulio stebuklų stovėjo Aleksandrijoje:
a) Artemidės šventykla; b) Faro švyturys; c) Dzeuso skulptūra; d) Halikarnaso šventykla
6. Kuris iš šių graikų autorių kūrė tragedijas:
a) Aischilas   b) Aristofanas   c) Aisopas   d) Achilas
7. Kur, pasak Plinijaus Vyresniojo, buvo išrastas pergamentas?
a) Atėnuose   b) Aleksandrijoje   c) Romoje   d) Pergame
8. Kaip vadinosi pagrindinė romėniško miesto aikštė:
a) agora   b) palestra   c) polis   d) forumas
9. Kuris iš šių lotyniškų žodžių reiškia rašalą:
a) pergamentum   b) atramentum   c) calamus   d) terpentinum
10. Kuris iš šių romėnų pareigūnų turėjo aukščiausią valdžią:
a) pretorius   b) konsulas   c) edilas   d) magistratas

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 10 taškų).

X UŽDUOTIS. Perskaitytę veikalų ištraukas, nurodykite jų autorių, kūrinio pavadinimą ir apie kokį mitinį herojų arba istorinę asmenybę čia kalbama.

1. O laikai! O papročiai! Senatas visa tai supranta, konsulas mato, o šis vis tiek gyvena. Gyvena? Dar daugiau, ateina į senatą, dalyvauja svarstant valstybės reikalus, įsiziūri ir tarsi paženkliną akimis tuos iš mūsų, kuriuos ketina nužudyti. O mes, drąsūs vyrai, atrodo, padedame respublikai tu, kad sugebame išsisukti nuo jo įniršio ir ginklo. (Vertė Eugenija Ulčinaite)

Autorius: **Ciceronas**

Kūrinio pavadinimas: **Kalbos prieš Katiliną (Katilinarijos)**

Herojus: **Katilina**

2. Sūnui atsakė tuomet Tetidė, raudodama gailiai:

„Kam auginau, vaikeli, tave aš, vargui pagimdžius?

O, kad be sielvarto nūn, be ašarų leistumei laiką

Čia prie laivų, kai mirtis tau arti ir dienos neilgos!

Mirti – žadėta jaunam ir širdgėlą kęsti kaip niekam.

Negandui vien tave pagimdžiau aš rūmuos aukštuosiuos.

Taigi nors žodžio užtart prieš Dzeusą, perkūnų valdovą,

Eisiu sniegu padabintan Olimpan, gal bus maloningas.

Tu čia, prie savo greitųjų laivų atsisėdęs patogiai,

Rūstauki prieš achajus ir visai pasitrauki iš karo. (Vertė Antanas Dambrauskas)

Autorius: Homeras

Kūrinio pavadinimas: *Iliada*

Herojus: Achilas

3. Vyrą pagarbink, Mūza, prityrusį vargo didžiausio,

Ilgamet jūroje vargusį, šventąją Troją sugriovus.

Daugio žmonių jisai matė tvirtoves ir būdą pažino,

Daugel jis jūroj nelaimių prityrė ir skausmo širdingo,

Gelbėdams savo gyvybę ir savo draugų sugrižimą.

Betgi, deja, neįstengė jis jūjų išgelbėti, vargšas:

Patys savu kvailumu užsitraukė jie pragaištį baisią. (Vertė Jeronimas Ralys)

Autorius: Homeras

Kūrinio pavadinimas: *Odisėja*

Herojus: Odisėjas

4. Žygį apgiedu ir vyrą, kuris iš Trojos pakrančių,

Bėgdamas nuo lemties, Italijon kitkart atvyko,

Ten, kur Lavinijaus krantas. Ilgai jį žemynuos ir jūroj

Blaškę galybė dievų dėl pykčio kerštingos Junonės.

Daug ir kariaudamas jis iškentėjo, kol, miestą įkūręs,

Lacijun Trojos dievus atgabeno. (Vertė Antanas Dambrauskas)

Autorius: Vergilijus

Kūrinio pavadinimas: *Eneida*

Herojus: Enėjas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 12).

Suma: